

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om enskilda vägar**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om enskilda vägar ändras så att de särskilda stadganden som gäller byggande av en skogsväg upphävs. Avsikten är att samma stadganden som gäller för andra enskilda vägar även skall gälla anhängiggörande av vägförrättning på grund av en skogsväg, ärenden som skall behandlas vid förrättningen samt byggande av

vägen i övrigt. Vidare föreslås att lagen ändras så att det absoluta kravet på en årsstämma för väglaget slopas. Vägdelägarna skall enligt förslaget kunna besluta att en årsstämma inte skall hållas varje år.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Enligt 5 § 2 mom. lagen om enskilda vägar (358/62) är en skogsväg en sådan enskild väg som huvudsakligen skall användas för de transporter som skogsbruket förutsätter. På åtgärderna i anslutning till byggande av en sådan skogsväg och på underhållet av vägen tillämpas förutom lagen om enskilda vägar även skogsförbättringslagen (149/87) vad gäller finansieringen av byggandet av vägen.

De särskilda stadganden som ingår i 49 § 3 mom. lagen om enskilda vägar gäller byggande av skogsvägar. Enligt detta lagrum får vägens planenliga läge, när vägförrättningen avser en kolonisations- eller skogsväg för vilken en plan gjorts upp i behörig ordning med statsmedel, inte ändras vid vägförrättningen om det inte finns vägande skäl för detta. Enligt lagrummet får vägarbetet påbörjas redan före vägförrättningen på de fastigheters områden vilkas ägare

ingått avtal om byggande och underhåll av en skogsväg. Forststyrelsen har rätt att vid behov yrka på vägförrättning som gäller byggande av en skogsväg.

Ett projekt som gäller byggande av en skogsväg inleds i praktiken numera huvudsakligen så att de jordägare som stöder projektet tillställer skogsnämnden en i skogsförbättringslagen avsedd ansökan om uppgörande av en plan innan vägförrättningen anhängiggörs. Om kraven i skogsförbättringslagen uppfylls, utarbetas genom skogsnämndens försorg en vägplan enligt 49 § 3 mom. lagen om enskilda vägar. I samband med utarbetandet av planen arrangeras ett förhandlingmöte till vilket jordägarna och även andra eventuella parter kallas. Det finns dock inte några stadganden om hur mötet skall ordnas och således är bl.a. tillkännagivandet av mötet eller handläggningsförfarandet i övrigt inte formbundet. Det är inte heller möjligt att fatta några besvärsgilla beslut

vid mötet. Ett sådant möte kan karakteriseras som förhandlingar där skogsnämnden utreder vilket stöd det anhängiggjorda projektet har samt andra frågor i anslutning till projektet, särskilt finansieringen av byggandet av vägen. Om det finns ett tillräckligt stöd för projektet börjar skogsnämnden utarbeta vägplanen och vidta andra åtgärder i anslutning till byggandet av vägen.

Problemet med det nuvarande förfarandet är att ett skogsvägsprojekt, jämfört med andra vägprojekt enligt lagen om enskilda vägar, framskrider i enlighet med det ovan beskrivna förfarandet ända till dess att vägplanen och oftast även förslaget till fördelning av väghållningsskyldigheten har gjorts upp genom skogsnämndens försorg. I praktiken framskrider utarbetandet av vägplanen till stor del i enlighet med de jordägares synpunkter som stöder vägprojektet och som aktivt deltar i det. De som i vägprojektets beredningsskede förhållit sig negativt till vägprojektet och de som framfört avvikande åsikter vad gäller vägens betydelse, den olägenhet som den förorsakar, vägens sträckning eller bredd eller andra omständigheter som avses i 7 § 1 och 2 mom. lagen om enskilda vägar saknar möjlighet att få sina egna synpunkter och krav prövade på ett neutralt och effektivt sätt. Det är nämligen inte möjligt att särskilt söka ändring i en vägplan som gjorts upp genom skogsnämndens försorg. Med stöd av nämnda 49 § 3 mom. blir planen dock bindande för alla sakägare i vägärendet vid vägförrättningen, jorddomstolen och högsta domstolen. Av denna anledning kan de materiellrättsliga stadganden i lagen om enskilda vägar som tryggar jordägarnas rättsskydd inte tillämpas på normalt sätt, vilket med avseende på egendomsskyddet kan leda till tvivelaktiga slutresultat.

Till följd av det ovan nämnda förslås att 49 § 3 mom. upphävs. Således skulle på skogsvägsprojektet tillämpas till alla delar samma handläggningsstadganden som på andra projekt rörande enskilda vägar. I praktiken innebär detta att även vid en vägförrättning som gäller en skogsväg skall vägens betydelse, den olägenhet som den förorsakar, vägens sträckning och konstruktion samt även andra frågor i anslutning till byggandet av vägen till alla delar prövas och avgöras i det inledande skedet vid vägförrättningen genom förrättningsmännens försorg, utan begränsningarna i 49 § 3 mom. även i det fall att grunden för förrättningsan-

sökan är en vägplan som gjorts upp på förhand genom skogsnämndens försorg. Avsikten är att en vägförrättning som gäller en skogsväg skall bli anhängig på ansökan av enbart en eller flera fastighetsägare, i likhet med andra vägförrättningar. Skogsnämndens sakkunskap skall kunna utnyttjas i frågor i anslutning till byggandet av skogsvägar genom att en representant för nämnden i enlighet med 42 § kallas som sakkunnig till förrättningen.

Enligt gällande 65 § 1 mom. skall väglaget varje år sammanträda till en årsstämma. Vid årsstämman fattas beslut om fastställande av budgeten för följande räkenskapsår, fastställande av debiteringslängden för väg- och transportavgifter, ärenden i anslutning till granskning och godkännande av redovisningen för föregående räkenskapsår samt vid behov andra ärenden som räknas upp i 64 § 2 mom.

Särskilt sådana väglag vars vägar årligen kräver enbart mindre underhållsåtgärder och vars delägarantal är litet upplever årsstämman som omotiverad och som ett onödigt tungt förfarande. I praktiken är det vanligt att dessa väglag inte sammanträder till någon årsstämma.

Därför föreslås att väglagets delägare vid väglagsstämman kunde besluta att väglaget inte skall sammanträda till årsstämma varje år, utan vid behov. Det föreslås dock att en stämma som motsvarar årsstämman skall hållas åtminstone vart fjärde år med tanke på valet av en syssloman eller medlemmarna i bestyrelsen enligt 58 § 2 mom. och för att tiden mellan de stämmor som motsvarar årsstämman inte skall bli för lång. Avsikten är att på denna stämma tillämpa de stadganden som gäller årsstämman. Stadganden om detta ingår i det nya 65 § 2 mom. som föreslås bli fogat till lagen.

Till följd av det föreslagna 65 § 2 mom. föreslås såsom ändringar av teknisk natur att ordet räkenskapsår i 64 § 2 mom. 3, 9 och 10 punkten ändras till räkenskapsperiod samt att till den sistnämnda paragrafen fogas ett nytt 3 mom. om att räkenskapsperioden är ett år långt eller, när ett beslut enligt 65 § 2 mom. har fattats, den tid som motsvarar perioden mellan de stämmor som skall hållas i stället för årsstämmor.

2. Propositionens verkningar

Propositionen har inte några organisatoriska

verkningar och inte heller några nämnvärda ekonomiska verkningar. Genom propositionen avhjälpas de missförhållanden i fråga om jordägarnas rättsskydd som numera förekommer i anslutning till byggandet av skogsvägar.

3. Beredningen av propositionen

Lagförslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet i samarbete med trafikministeriet och justitieministeriet.

Trafikministeriet har dessutom gett ett utlåtande om lagförslaget.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om enskilda vägar

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 15 juni 1962 om enskilda vägar (358/62) 49 § 3 mom., detta lagrum sådant det lyder i lag av den 4 juli 1975 (521/75),

ändras 64 § 2 mom. 3, 9 och 10 punkten samt

fogas till 64 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 4 juli 1975, ett nytt 3 mom. och till 65 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 23 december 1976 (1064/76), ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

64 §

Vid väglagets stämma skall särskilt fattas beslut om:

3) fastställande av en budget för följande räkenskapsperiod;

9) när väglagets räkenskapsperiod skall börja och sluta;

10) granskning och godkännande av redovisningen för föregående räkenskapsperiod, om redovisningen på grund av ärendenas omfattning eller av någon annan orsak inte kan granskas eller godkännas vid stämman, om förordnande av två personer att på förhand och efteråt granska redovisningen och lämna mötet en redogörelse för granskningens resultat; samt

Väglagets räkenskapsperiod varar ett år eller, när vägdelägarna har fattat ett beslut enligt 65 § 2 mom., tidsperioden mellan de stämmor som avses i nämnda lagrum.

65 §

Med avvikelse från vad som stadgas i 1 mom. kan vägdelägarna vid väglagets stämma besluta att väglaget inte skall sammanträda till årsstämma varje år. En stämma som motsvarar årsstämman skall dock hållas åtminstone vart fjärde år och på den skall tillämpas vad som stadgas om årsstämma.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Helsingfors den 22 december 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Minister Ole Norrback

Lag

om ändring av lagen om enskilda vägar

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 15 juni 1962 om enskilda vägar (358/62) 49 § 3 mom., detta lagrum sådant det lyder i lag av den 4 juli 1975 (521/75),

ändras 64 § 2 mom. 3, 9 och 10 punkten samt

fogas till 64 §, sådan den lyder delvis ändrad genom nämnda lag av den 4 juli 1975, ett nytt 3 mom. och till 65 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 23 december 1976 (1064/76), ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

49 §

Avser förrättning kolonisations- eller skogsväg, för vilken med statsmedel utarbetad plan i vederbörlig ordning godkänts, får vägens planerliga läge ej ändras, såframt icke vägande skäl därtill föreligga. På de fastighetens områden, vilkas ägare ingått avtal om byggande och underhåll av sådan väg, får vägarbetet påbörjas redan före vägförrättningen. Jordbruksstyrelsen eller forststyrelsen äger rätt att vid behov påyrka här avsedd vägförrättning.

(3 mom. upphävs)

64 §

Vid väglagets stämma skall särskilt fattas beslut om:

3) fastställande av budget för följande räkenskapsår;

3) fastställande av en budget för följande räkenskapsperiod;

9) när väglagets räkenskapsår skall begynna och sluta;

9) när väglagets räkenskapsperiod skall börja och sluta;

10) granskning och godkännande av redovisningen för föregående räkenskapsår eller, om redovisningen på grund av ärendenas omfattning eller av annan orsak icke kan granskas eller godkännas vid stämman, om förordnande av tvenne personer att på förhand eller efteråt granska redovisningen och lämna mötet redogörelse för granskningens resultat; samt

10) granskning och godkännande av redovisningen för föregående räkenskapsperiod, om redovisningen på grund av ärendenas omfattning eller av någon annan orsak inte kan granskas eller godkännas vid stämman, om förordnande av två personer att på förhand och efteråt granska redovisningen och lämna mötet en redogörelse för granskningens resultat; samt

Väglagets räkenskapsperiod varar ett år eller, när vägdelägarna har fattat ett beslut enligt 65 § 2 mom., tidsperioden mellan de stämmor som avses i nämnda lagrum.

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

65 §

Med avvikelse från vad som stadgas i 1 mom. kan vägdelägarna vid väglagets stämma besluta att väglaget inte skall sammanträda till årsstämma varje år. En stämma som motsvarar årsstämman skall dock hållas åtminstone vart fjärde år och på den skall tillämpas vad som stadgas om årsstämma.

*Denna lag träder i kraft den
199 .*
